

การบริหารการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี*

THE ADMINISTRATION AND MANAGEMENT PUBLIC WELFARE OF
SANGHA CHALOEM PHRAKIAT DISTRICT, SARABURI PROVINCE

พระกฤต กิตติสารโ

Phra Krit Kittisaro

วัดใหม่โสภิมภ์ จังหวัดลพบุรี

Wat Mai Sophim Lopburi Province

Corresponding Author E-mail: 6401204209@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาระดับการบริหารการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ 2. เปรียบเทียบการบริหารการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3. นำเสนอปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อการบริหารการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการการการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการสำรวจด้วยแบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่าง คือ พระสงฆ์ในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จำนวน 133 รูป ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูปหรือคน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1. พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุ พรรษา วุฒิการศึกษาทางโลก วุฒิการศึกษาชั้นกรรม และวุฒิการศึกษาบาลีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการสาธารณะสงเคราะห์ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้ง 3. ปัญหา อุปสรรค ที่มีต่อการบริหารจัดการการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี พบว่า การบริหารจัดการสาธารณะสงเคราะห์ขาดความต่อเนื่องขาด

*Received September 16, 2024; Revised October 23, 2024; Accepted October 25, 2024

บุคลากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการดำเนินการสาธารณะสงเคราะห์ ขาดความรู้และทักษะในการบริหารจัดการศาสนสมบัติ ขาดความรู้และทักษะในการดูแลสัตว์หรือการจัดการด้านการเกื้อกูลประชาชนในเรื่องเฉพาะทาง ข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดทำแผนการระดมทุนหรือหาทรัพยากรเพิ่มเติมจากผู้สนับสนุนทั้งภายในและภายนอกวัด สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างพระสังฆาธิการในพื้นที่กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน

คำสำคัญ: การบริหารการจัดการ; งานสาธารณสงเคราะห์; พระสังฆาธิการอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

Abstract

This research article aims to: 1. Study and examine the level of management in social welfare activities, 2. compare social welfare management according to personal factors, and 3. present issues, obstacles, and recommendations regarding social welfare management by ecclesiastical leaders in Chaloem Phra Kiat District, Saraburi Province. The research employs a mixed-method approach, combining quantitative survey research with qualitative interviews. The quantitative data was gathered from a sample of 133 monks in Chaloem Phra Kiat District, Saraburi, using a questionnaire. Data were analyzed with social science software, using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The qualitative research involved in-depth interviews with nine key informants, with data analyzed through descriptive content analysis.

The findings are as follows: 1. The monks generally rated the social welfare management by ecclesiastical leaders in Chaloem Phra Kiat District at a high level. 2. Hypothesis testing revealed no significant differences in perceptions of social welfare management among monks with varying ages, years in the order, secular education levels, or religious education levels in Pali and Dhamma studies, leading to the rejection of the hypothesis. 3. Issues and obstacles in social welfare management by ecclesiastical leaders in Chaloem Phra Kiat District include lack of continuity, shortage of knowledgeable and skilled personnel, insufficient skills in managing religious assets, and limited expertise in supporting specific needs of the public. Recommendations include establishing fundraising plans and seeking

additional resources from both internal and external supporters, as well as creating networks for collaboration between local ecclesiastical leaders and government and private sector agencies.

Keywords: Management; Public Welfare; Bishop of Chalerm Phra Kiat District

บทนำ

การบริหารจัดการสาธารณสงเคราะห์และบางวัดอาจมีขนาดเล็กยังขาดความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ และในปัจจุบันนี้จึงมีลักษณะที่ต่างคนก็ต่างทำหรือวัดใดมีกำลังมากและมีลักษณะที่จะมุ่งเน้นในเรื่องวัตถุประสงค์ของเสียเป็นส่วนใหญ่มิอาจที่จะสามารถเชื่อมโยงระหว่างการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ทางด้านวัตถุให้เข้ากับศาสนธรรมและส่วนมากก็จะเป็นในลักษณะที่เป็นการตอบสนองความต้องการทางสังคมเสียเป็นส่วนใหญ่ เช่น เป็นไปตามกระแสของสังคมมากกว่าที่จะเป็นไปเพื่อขึ้นนำสังคมเหมือนครั้งสมัยพุทธกาล ทำให้ขาดแนวคิดหรือแนวทางนำไปสู่กระบวนการพัฒนาชุมชนและความช่วยเหลือสังคมในด้านต่าง ๆ และมวลปัญหาอื่น ๆ ที่กำลังแพร่ระบาดอยู่ในสังคมไทย โดยเฉพาะความอ่อนแอและไร้การบริหารจัดการในการพัฒนางานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการไทยซึ่งถือว่าเป็นงานสำคัญอันเป็นหัวใจหลัก ที่มีต่อความมั่นคงของสถาบันพระพุทธศาสนา และมีความเห็นว่าสถาบันสงฆ์ไทยควรที่จะมีการพัฒนา ปรับปรุงการบริหารจัดการด้านสาธารณสงเคราะห์ ให้เหมาะสมตมและมีประสิทธิภาพสามารถ ปรากฏผลเป็นรูปธรรมแบบเข้าถึงเข้าใจ และปฏิบัติได้ทั้งในสภาวะการณสังคมไทยทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต โดยเฉพาะการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนการทศวิถีพุทธใน 4 ด้าน คือ 1. การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ได้แก่ การที่วัดหรือพระสังฆาธิการดำเนินการเองซึ่งกิจอย่างใดอย่างหนึ่งมีวัตถุประสงค์ให้เป็นสาธารณประโยชน์ เช่น กิจการหน่วยอบรมประจำตำบล กิจการห้องสมุดเพื่อประชาชน การจัดสร้างห้องสมุดของวัดเพื่อบริการแก่พระสงฆ์และประชาชน การจัดตั้งสถานวิทยุของวัดเพื่อให้ธรรมะและการประชาสัมพันธ์ สร้างห้องกรรมฐานสำหรับพระสงฆ์และ ประชาชนทั่วไป จัดอบรมวิชาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น 2. การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ได้แก่ การช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกิจการของรัฐหรือของเอกชนหรือผู้ใดผู้หนึ่งดำเนินการ และกิจการนั้น ๆ เป็นไปเพื่อ การสาธารณะประโยชน์ เช่น การสนับสนุนโครงการวัดปลอดสิ่งเสพติด เหล้า บุหรี่ การสนับสนุน ช่วยเหลือให้วัดเป็นต้นแบบในโครงการกฐินปลอดเหล้า ของกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ การเอื้อเฟื้อสถานที่ของวัดสำหรับตั้งคลินิกสุขภาพเคลื่อนที่ การสนับสนุนช่วยเหลือให้วัดเป็นที่รองรับ การบำเพ็ญประโยชน์ของศูนย์

ประสานงานกรมควบคุมความประพฤติ เป็นต้น 3. การเกื้อกูลสถานอันที่เป็นสาธารณสมบัติ ได้แก่ การสร้างถนน ขุดลอกคูคลอง สร้าง สะพานลอยข้ามถนน สร้างโรงพยาบาล และจัดซื้อเครื่องมือแพทย์ การสร้างอาคารเรียนของโรงเรียน สงเคราะห์ และโรงเรียนการกุศลต่างๆ การสร้างอาคารรับรองอาคันตุกะในสถานที่ต่าง ๆ การสร้าง ศาลาพักผ่อนของผู้โดยสารรถประจำทาง ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ซึ่งข้อนี้มุ่งเอาเฉพาะการช่วยเหลือ เกื้อกูลสถานที่เป็นสาธารณประโยชน์ 4. การเกื้อกูลประชาชนทั่วไป ได้แก่ การช่วยเหลือประชาชนในการที่ควรช่วยเหลือ เช่น จัดตั้งหน่วยอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม และไฟไหม้ เป็นต้น พร้อมมอบเครื่องอุปโภคบริโภคแก่ผู้ประสบภัย การบริจาคยานพาหนะ ให้มหาวิทยาลัยสงฆ์เพื่อใช้ในการกิจการต่างๆ การช่วยเหลือสถานสงเคราะห์ต่างๆ ด้านอาหารและ เครื่องดื่ม ข้าวสารอาหารแห้ง เพื่อการออกค่ายอาสาพัฒนาชนบทของมหาวิทยาลัยต่างๆ สนับสนุนช่วยเหลือทุนการศึกษา และที่พักพิงแก่เด็กที่ยากจนแต่เรียนดี (พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ), 2544)

การสาธารณสงเคราะห์ ปัจจุบันเป็นปัญหาสำคัญของคณะสงฆ์อย่างยิ่งเพราะสภาพสังคมเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่คณะสงฆ์ปรับตัวรับกับสถานการณ์ไม่ทัน แม้แต่จะมีการกำหนดในระเบียบมหาเถรสมาคม และในอำนาจหน้าที่ของบทบาทพระสงฆ์ กล่าวได้ว่า การสาธารณสงเคราะห์ เป็นกิจการของคณะสงฆ์ต้องรีบปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วน (บุญศรี พานะจิตต์ และคณะ, 2547) อย่างไรก็ตาม หลักการของการจัดการนั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยนำเข้า (Input) และมีกระบวนการ ที่ประสานกิจกรรมหรืองานต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (สุทธิพงษ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ, 2548) ทั้งที่เป็นตัวคนและวัตถุให้สามารถประสานเข้าด้วยกัน และสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างดีที่สุด เพื่อทำงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Robbins & Coulter, 2002) ดังนั้น การพัฒนางานสาธารณสงเคราะห์ จึงต้องให้ความสำคัญกับทรัพยากรการบริหาร (Management Resources) อันได้แก่ 4M's ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ (Material) และวิธีการจัดการ (Method Management)

การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์เป็นงานสำคัญของคณะสงฆ์อำเภอบ้านเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี เป็นกิจการอันหนึ่งของทางคณะสงฆ์ เช่นเดียวกับการสงเคราะห์ในด้านอื่น ๆ ซึ่งวิธีการดำเนินงานนั้น ๆ จะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบมหาเถรสมาคม และในอำนาจหน้าที่ในบทบาทของพระสังฆาธิการ ซึ่งจะกล่าวได้ว่าการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ เป็นกิจการของพระสังฆาธิการโดยแท้จริง (สุทธิพงษ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ, 2551) เพราะคฤหัสถ์และบรรพชิตต่างต้องพึ่งอาศัยกันและกันด้วยการให้วัตถุและให้ธรรมเป็นทาน ส่วนพระสังฆาธิการมีหน้าที่

อุปการะชาวบ้านในด้านธรรมะ คือ คำแนะนำสั่งสอนในด้านศีลธรรมคุณธรรมอันจะเป็นหลักหรือแนวในการพัฒนาชีวิตให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น (ที.ปา. (ไทย) 11/272/216) เมื่อกล่าวถึงความสำคัญของพระสังฆาธิการลักษณะต่าง ๆ ข้างต้น จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก) การเปรียบเสมือนเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนและเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมของชุมชน สังคมยามเกิดปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย อัคคีภัย วาตภัย และปัญหาสังคมชาติที่พึง

จากที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้ทำการวิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ว่าในปัจจุบันพระสังฆาธิการมีการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์อย่างไรบ้าง ในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการมีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการให้กับประชาชนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี และมีผลเป็นอย่างไรบ้าง ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ มีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการการการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร คือ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกันหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ พระภิกษุสงฆ์ในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จำนวน 199 รูป (สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเฉลิมพระเกียรติ, 2565)

2.2 กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มมาจากราชการ โดยคำนวณตามสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (สุรียรี ศิริโกภากริมย์, 2546) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 133 รูป

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัยโดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจงโดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มพระสังฆาธิการในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอเฉลิมพระเกียรติ กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้นำท้องถิ่นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี กลุ่มที่ 3 กลุ่มนักวิชาการทางการจัดการเชิงพุทธ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งสังเคราะห์มาจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประเด็นศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ คือ การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 133 ชุด จากกลุ่มตัวอย่าง

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องแล้ว ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

5.2 วิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) แล้วสังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม

การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของ พระสังฆาธิการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล	3.626	0.521	มาก
2. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์	3.671	0.597	มาก
3. ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ	3.726	0.563	มาก
4. ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์	3.498	0.529	ปานกลาง
โดยภาพรวม	3.630	0.329	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า พระสงฆ์ ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.630$, S.D.= 0.329) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ($\bar{X}=3.726$, S.D.=0.563) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ($\bar{X}=3.671$, S.D.=0.597) ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ($\bar{X}=3.626$, S.D.=0.521) และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ($\bar{X}=3.498$, S.D.=0.392)

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารการจัดการสาธารณสงเคราะห์ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลตามสมมติฐานที่ 1-5

สมมติฐานที่	F/t	Sig.	ผลการศึกษา	
			ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. พระสงฆ์ที่มีอายุ แตกต่างกัน	0.164	0.92		✓
2. พระสงฆ์ที่มีจำนวนพรรษา แตกต่างกัน	0.202	0.817		✓
3. พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางโลกแตกต่างกัน	0.219	0.883		✓
4. พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาสามัญ แตกต่างกัน	1.07	0.346		✓
5. พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบาลี แตกต่างกัน	2.021	0.114		✓

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารการจัดการสาธารณสงเคราะห์ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สรุปได้ว่า พระสงฆ์ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความคิดเห็นต่อ

การบริหารการจัดการสาธารณะสงเคราะห์ในอำเภอนิคมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ พระสงฆ์ที่มีพรรษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสาธารณะสงเคราะห์ในอำเภอนิคมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางโลกแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสาธารณะสงเคราะห์ในอำเภอนิคมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสาธารณะสงเคราะห์ในอำเภอนิคมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาบาลีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสาธารณะสงเคราะห์ในอำเภอนิคมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อการบริหารจัดการสาธารณะสงเคราะห์ของพระสงฆ์ในอำเภอนิคมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี 1. ด้านการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ปัญหา อุปสรรค พบว่า การบริหารจัดการสาธารณะสงเคราะห์อาจขาดความต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรจัดทำแผนการระดมทุนหรือหาทรัพยากรเพิ่มเติมจากผู้สนับสนุนทั้งภายในและภายนอกวัด 2. ด้านช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ปัญหา อุปสรรค พบว่า พระสงฆ์อาจขาดบุคลากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการดำเนินการสาธารณะสงเคราะห์ ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างพระสงฆ์ในพื้นที่กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน 3. การเกื้อกูลสถานอันที่เป็นสาธารณสมบัติ ปัญหา อุปสรรค พบว่า พระสงฆ์อาจขาดความรู้และทักษะในการบริหารจัดการศาสนสมบัติ ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรจัดการอบรมและให้ความรู้แก่พระสงฆ์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในด้านการบริหารจัดการศาสนสมบัติ 4. ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ปัญหา อุปสรรค พบว่า พระสงฆ์อาจขาดความรู้และทักษะในการดูแลสัตว์หรือการจัดการด้านการเกื้อกูลประชาชนในเรื่องเฉพาะทาง ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรจัดการอบรมและพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่พระสงฆ์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในด้านการบริหารจัดการ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการสาธารณะสงเคราะห์ของพระสงฆ์ในอำเภอนิคมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านภาพรวม พระภิกษุสงฆ์ในพื้นที่อำเภอนิคมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสาธารณะสงเคราะห์ของพระสงฆ์ในอำเภอนิคมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.583$, $S.D.=0.379$) แสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์ในอำเภอนิคมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสาธารณะสงเคราะห์ของพระสงฆ์ในอำเภอนิคมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ได้ดำเนินงานด้านสาธารณสงเคราะห์ ซึ่งเป็นภารกิจในการช่วยเหลือเพื่อประชาชนทั่วไป ตามพันธกิจหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ด้านช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระธนตล นาคสุวณโณ (2550) เรื่อง การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า มีบทบาทในการบริหารกิจการ คณะสงฆ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีบทบาทในการบริหาร กิจการคณะสงฆ์ในด้านการปกครองอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาการสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล พระภิกษุสงฆ์ในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.626$, $S.D.=0.521$) แสดงให้เห็นว่าพระสังฆาธิการพระสังฆาธิการให้การสนับสนุนชุมชนในการดำเนินกิจการห้องสมุดเพื่อประชาชนมีการดำเนินกิจการสงเคราะห์ศพไร้ญาติ และร่วมกันกับหน่วยงานของรัฐในการอบรมวิชาชีพให้แก่ประชาชนสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูปราโมทย์ปัญญาวุฒน์ (บุญเลิศ เทชปัญโญ) (2561) เรื่อง การจัดการสาธารณ สงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอบางคนที สมุทรสงคราม พบว่า 1. ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล พบว่า มีการจัดที่ดินวัดเพื่อการ อยู่อาศัยโดยเสียค่าเช่าในราคาถูก 2. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อ สาธารณประโยชน์ พบว่า มีการสนับสนุนด้านสถานที่ภายในวัดให้หน่วยงานราชการเข้ามาจัดกิจกรรม อันเป็นสาธารณประโยชน์ 3. ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ พบว่า มีการสนับสนุนการสร้างอาคารเรียนและครุภัณฑ์การศึกษา 4. ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ พบว่า มีการช่วยเหลือด้านเครื่องอุปโภคบริโภคและยารักษาโรคแก่ผู้เดือดร้อนและประสบภัยพิบัติ ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ พระภิกษุสงฆ์ในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.671$, $S.D.=0.597$) แสดงให้เห็นว่า พระสังฆาธิการมีการสนับสนุนส่งเสริมช่วยเหลือในการจัดสร้างสวนสาธารณะหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีการร่วมกับหน่วยงานรัฐในการสร้างความสามัคคีในชุมชน และมีการร่วมกับหน่วยงานรัฐ

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรียนต์ น้อยสงวน (2560) เรื่อง รูปแบบการปฏิบัติงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า องค์การพระพุทธองค์ทรงบัญญัติพระธรรมวินัยเพื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติและปกครองคณะสงฆ์ โดยการวางหลักการมอบหมายหน้าที่และความ รับผิดชอบในองค์กรไว้ การคัดเลือก และการดำเนินงานเป็นไปด้วยความยุติธรรมตามหลักพระธรรมวินัย 3 ประการ ด้านการแก้ปัญหายาเสพติดที่อันเป็นสาธารณสุขสมบัติ พระภิกษุสงฆ์ในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการแก้ปัญหายาเสพติดที่อันเป็นสาธารณสุขสมบัติ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.726$, $S.D.=0.563$) แสดงให้เห็นว่า พระสังฆาธิการมีการสนับสนุนหน่วยงานของรัฐ ในการสร้างระบบไฟส่องสว่าง พระสังฆาธิการมีการสนับสนุนบริจาคปัจจัยในการสร้างโรงพยาบาลและจัดซื้อเครื่องมือแพทย์ พระสังฆาธิการอนุญาตให้ใช้พื้นที่ของวัดในการสร้างถนนเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูใบฎีกาสุรพล อาสโภ (2557) เรื่อง การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสุข สงเคราะห์ตามกระบวนการทศวิถีพุทธ พบว่า การสาธารณสุขสงเคราะห์ เป็นภารกิจกรม สำคัญของพระสงฆ์ในการทางานช่วยเหลือชาวบ้านหรือคนส่วนมากหรือคนทั่วไป ซึ่งเป็นหน้าที่หลัก ของเจ้าอาวาสตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ข้อ 4 บัญญัติว่าให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล ด้านการแก้ปัญหายาเสพติดหรือสรรพสัตว์ พระภิกษุสงฆ์ในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการแก้ปัญหายาเสพติด โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.498$, $S.D.=0.529$) แสดงให้เห็นว่า พระสังฆาธิการมีการดำเนินการกำหนดเขตของวัดให้เป็นพื้นที่ภัยพิบัติ พระสังฆาธิการมีการสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย พระสังฆาธิการมีการช่วยเหลือและอนุญาตให้ ใช้พื้นที่ของวัดเป็นที่พักพิงผู้ประสบภัยพิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุห์ติเรก อติเรกสุโภ (2560) เรื่อง การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า ด้านการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือแก้ปัญหายาเสพติด พระสงฆ์สนับสนุนส่งเสริมให้มีการอบรมและสอนศีลธรรมจริยธรรมเพื่อ พัฒนาจิตใจแก่นักเรียนในสถานศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ จากผลการวิจัย พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์ในอำเภอ

เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ด้วยเหตุที่พระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ให้ความสำคัญกับการบริหารการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ ทุกวัย ทุกพรรษา ทุกระดับการศึกษาทั้งทางโลก ทางธรรม ด้วยความเมตตาแก่เวไนยสัตว์ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ดังนั้น ปัจจัยด้านอายุ จึงส่งผลให้เกิดความคิดเห็นที่ ไม่แตกต่างกัน ดังกล่าวนี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระเกษมศักดิ์ วรสุโข (2553) เรื่อง บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะ สงฆ์ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า พระสังฆาธิการที่มีอายุ ตำแหน่ง พรรษา วุฒิการศึกษาทางสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม อยู่ในระดับปานกลาง การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักการ ปฏิบัติหน้าที่ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอชุมแสงอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านพรรษา จากผลการวิจัย พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการสาธารณะสงเคราะห์ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ด้วยเหตุที่พระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ให้ความสำคัญกับการบริหารการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ ทุกวัย ทุกพรรษา ทุกระดับการศึกษาทั้งทางโลก ทางธรรม ด้วยความเมตตาแก่เวไนยสัตว์ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ดังนั้น ปัจจัยด้านพรรษา จึงส่งผลให้เกิดความคิดเห็นที่ ไม่แตกต่างกัน ดังกล่าวนี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดมนต์ดก สุวโจ (2554) ได้เรื่อง การบริหารจัดการวัดในอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการวัดในอำเภอ ดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ด้านการสาธารณสงเคราะห์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อ เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการวัด จำแนกตามสถานภาพ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษา ทางโลก วุฒิทางการศึกษาแผนกธรรม และวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษา และวุฒิการศึกษาทางโลก ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการวัด ไม่แตกต่างกัน ด้านวุฒิการศึกษาทางโลก จากผลการวิจัย พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางโลกแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการสาธารณะสงเคราะห์ ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ด้วยเหตุที่พระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ให้ความสำคัญกับการบริหารการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ ทุกวัย ทุกพรรษา ทุกระดับการศึกษาทั้งทางโลก ทางธรรม ด้วยความเมตตาแก่เวไนยสัตว์ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ดังนั้น ปัจจัยด้านวุฒิการศึกษาทางโลก จึงส่งผลให้เกิดความคิดเห็นที่ ไม่แตกต่างกัน ดังกล่าวนี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูวิบูลกิจสุนทร (เมธี สุนทโร) (2554) เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ กิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ

อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ อยู่ในระดับปานกลาง และผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษานักธรรมและตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรีโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน ด้านวุฒิการศึกษานักธรรม จากผลการวิจัย พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ด้วยเหตุที่พระสังฆาธิการในการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรีให้ความสำคัญกับการบริหารการจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ ทุกวัย ทุกพรรษา ทุกระดับการศึกษาทั้งทางโลก ทางธรรม ด้วยความเมตตาแก่เวไนยสัตว์ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ดังนั้น ปัจจัยด้านวุฒิการศึกษานักธรรม จึงส่งผลให้เกิดความคิดเห็นที่ ไม่แตกต่างกัน ดังกล่าวนี้อยู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูปลัดทนกร วรญาโณ (2554) เรื่อง บทบาทของพระสังฆาธิการในการ บริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษากรณี พระสังฆาธิการในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีบทบาทอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการปกครอง ส่วนด้านอื่น ๆ ที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พระสังฆาธิการในจังหวัดกาญจนบุรีที่มีพรรษา และวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมต่างกัน มีบทบาทในการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ๆ ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษาสามัญ และวุฒิการศึกษาทางธรรม ไม่ทำให้เกิดความแตกต่าง

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การบริหารการจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี อธิบายได้ดังนี้

การบริหารการจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล 2. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ 3. ด้านการเกื้อกูลสถานอันที่เป็นสาธารณสมบัติ 4. ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ต้องมีกระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการ 4 ประการ คือ 1. ด้านการวางแผน (Plan : P) 2. ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do : D) 3. ด้านการตรวจสอบ (Check : C) 4. ด้านการดำเนินการให้เหมาะสม (Action : A) จะทำให้การบริหารการจัดการงานสาธารณสุข

สงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี เกิดผลที่ดีได้ ดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. คณะสงฆ์ควรจัดการอบรมและให้ความรู้แก่พระสังฆาธิการและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในด้านการบริหารจัดการศาสนสมบัติ
2. คณะสงฆ์ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจในบทบาทของพระสังฆาธิการในการช่วยเหลือเกื้อกูล

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างพระสังฆาธิการในพื้นที่กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน
2. ควรมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เสริมสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจในบทบาทของพระสงฆ์ในการช่วยเหลือสาธารณะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำงานวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการสาธารณะสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ไปศึกษาในพื้นที่อำเภออื่น ๆ ในจังหวัดสระบุรี เพื่อหาข้อมูลเปรียบเทียบนำไปพัฒนา การบริหารการจัดการสาธารณะสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรีให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ควรนำงานวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการสาธารณะสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มาประยุกต์ใช้ในการบริหารการจัดการสาธารณะสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- บุญศรี พานะจิตต์ และคณะ. (2547). *ความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจของวัด*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- พระเกษมศักดิ์ วรสุโข. (2553). *บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการคณะสงฆ์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูวิบูลกิจสุนทร (เมธี สุนทโร). (2554). *ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูใบฎีกาสุพล อาสโม. (2557). *การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนการทัศน์วิถีพุทธ* (ดุขฎิณิพนธ์พุทธศาสตรดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูปรามิทยปัญญาวัฒน์ (บุญเลิศ เดชบุญโญ). (2561). *การจัดการสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม* (สารนิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูปลัดทนากกร วรญาณ. (2554). *บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษากรณีพระสังฆาธิการในจังหวัดกาญจนบุรี* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ). (2544). *การคณะสงฆ์และพระศาสนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระชนดล นาคสุวณโณ. (2550). *การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์* (วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระปลัดมนต์ดก สุวโจ. (2554) *ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเมือง สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมุห์ติเรก อติเรกสุโภ. (2560). *การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี* (สารนิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเฉลิมพระเกียรติ. (2565). *สถิติภิกษุ สามเณร และศิษย์วัด อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี พุทธศักราช 2565*. สระบุรี: สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี.
- สุทธิพงศ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ. (2548). *พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ กฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม พร้อมด้วยระเบียบและคำสั่งมหาเถรสมาคมเกี่ยวกับการคณะสงฆ์และการศาสนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- สุริยนต์ น้อยสงวน. (2560). *รูปแบบการปฏิบัติงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในจังหวัดศรีสะเกษ* (ดุขฎฐินิพนธ์พุทธศาสตรดุขฎฐินบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุวริย์ ศิริโกคาภิรมย์. (2546). *การวิจัยทางการศึกษา*. ลพบุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- Robbins, P. S. & Coulter, M. (2002). *Management* (7th ed.). New Jersey: Prentice Hall International Inc.